

**Pla integral de prevenció de la
violència de gènere i d'atenció a
les dones que la pateixen
2002 - 2004**

Acord

del Govern de la Generalitat, de 30 d'abril de 2002, pel qual s'aprova el Pla integral de prevenció de la violència de gènere i d'atenció a les dones que la pateixen.

Vista la Moció 15/VI del Parlament de Catalunya (BOPC núm. 57, de 15 de maig de 2000) per la qual s'instava el Govern de la Generalitat a promoure l'elaboració i presentació d'un Pla integral de prevenció, atenció i eradicació de la violència de gènere, i a crear una comissió permanent interdepartamental per a l'elaboració, el control i l'avaluació d'un pla integral de prevenció de la violència de gènere;

Vista la proposta elaborada per la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere;

Atesa la necessitat d'establir un pla integral i interdepartamental, adaptat a la realitat i a les necessitats de la nostra societat, que permeti la igualtat d'oportunitats entre els homes i les dones:

De conformitat amb l'article 2 de la Llei 11/1989, de creació de l'Institut Català de la Dona;

El Govern de la Generalitat, a proposta del conseller en cap,

Acorda:

Aprovar el Pla integral de prevenció de la violència de gènere i d'atenció a les dones que la pateixen.

Presentació

La violència de gènere, especialment l'exercida en l'àmbit de la llar, és causa de moltes de les lesions físiques i psíquiques que pateixen persones de la nostra societat i, malgrat la conscienciació i el reduït assolits en els darrers anys en contra d'aquests fets, el nombre de casos i el nivell de gravetat de les lesions es manté molt alt.

Aquest Pla integral de prevenció neix fruit dels treballs de la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere creada al gener de 2001 i en ell es recullen totes les actuacions de la Generalitat dutes a terme fins ara, normes i propostes que es deriven dels òrgans europeus i internacionals així com de l'experiència contrastada i, finalment, les mesures dutes a terme en altres països.

D'aquesta manera, ens dotem d'una bona eina a fi d'establir un conjunt de mesures que afavoreixin la prevenció i l'eradicació de la violència, que aportin l'atenció necessària a les persones que l'hagin patida i evitin la reincidència de les persones agressores, tot tenint en compte la diversitat dels col·lectius de víctimes. En aquest sentit, cal destacar el pes de les mesures de prevenció mitjançant la tasca educativa de joves adolescents, la sensibilització social a través dels mitjans de comunicacions o l'impuls de canvis legislatius concrets.

Estic convençut que la transversalitat d'aquest treball permetrà i facilitarà assolir tots aquests objectius amb plenes garanties per a tothom.

Artur Mas i Gavarró
Conseller en cap
de la Generalitat de Catalunya.

Pròleg

La violència contra les dones és una tara social universal i amb una història molt llarga. És universal perquè es dona en totes les cultures i en tots els nivells econòmics i socials.

És evident que en el món que anomenem occidental, des de fa anys, tothom ha començat a tenir, a prendre consciència de la situació i s'han iniciat els passos per evitar-la, tant en l'àmbit públic com en el privat, i si bé en el primer s'han fet avenços importants, no podem pas dir el mateix del segon. Malauradament el nombre de casos d'agressions i fins i tot d'homicidis es manté.

Per això es fa necessari un pla integral. Integral perquè, si no s'hi combina tota la potència que la societat pot manifestar, és molt difícil de millorar la situació. Aquesta potència ha de venir del propi Govern que ha aprovat el Pla, però ha de comptar amb la participació de l'Administració de Justícia, de l'Administració Local, dels col·legis professionals i de les associacions.

Quan es tracta d'un mal, el millor pla és el que avança més en la prevenció. Una prevenció que ha de tenir el puntal més decisiu en la formació i la informació, per fer créixer el rebuig total i manifest de la violència de gènere.

Si, malgrat els esforços de prevenció, la violència apareix, les accions han de ser dobles: d'atenció a la víctima i de repressió de l'agressor.

En tots dos àmbits cal exigir eficàcia, rapidesa i rigor. Finalment cal lluitar per evitar la reincidència.

Sabem que no és fàcil de reeixir en aquest camí. D'una banda hi ha l'opacitat d'allò que passa dins de casa. De l'altra la resistència de la xarxa de lligams afectius i de dependència econòmiques, assistencials i de convivència. Però tenim l'esperança que, amb l'esforç de tothom, podem avançar. Aquest Pla integral ens hi ha d'ajudar.

Margarida Àlvarez i Àlvarez
Presidenta de l'Institut Català de la Dona

INTRODUCCIÓ

La violència constitueix un atemptat contra el dret a la vida, a la seguretat, a la llibertat, a la dignitat i a la integritat física i psíquica de la víctima i tot això suposa, per tant, un obstacle per al desenvolupament d'una societat lliure.

La violència exercida contra les dones ve de molt antic i ha estat, però, sempre present en l'àmbit privat de moltes famílies. Des de fa uns anys aquesta violència ha emergit per a ser considerada com allò que realment és: una problemàtica social, que des del Govern de la Generalitat de Catalunya es tracta de forma transversal, i que exigeix l'actuació combinada i continuada dels diferents departaments de la Generalitat.

Per aquest motiu, des dels orígens de les polítiques d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes a Catalunya, el Govern de la Generalitat ha impulsat diferents actuacions, pel que fa la prevenció i eradicació de la violència domèstica i de suport i atenció a les dones maltractades, que s'han materialitzat a través dels diversos plans interdepartamentals d'actuació per a la igualtat d'oportunitats per a les dones.

En els diversos plans interdepartamentals s'ha donat importància, entre d'altres, a la tasca de sensibilització i conscienciació sobre què són els maltractaments i quins són els passos que cal realitzar per a tramitar la denúncia, mitjançant l'edició d'opuscles informatius i de l'atenció personalitzada a través de les oficines d'informació.

També s'han dut a terme accions en l'àmbit educatiu, s'han elaborat materials pedagògics per ensenyar als nois i a les noies que els problemes s'han de solucionar amb diàleg i no per la força o la violència; i en l'àmbit dels recursos assistencials, s'han creat cases d'acollida i serveis per a dones maltractades.

L'any 1998, en el marc del tercer Pla d'Actuació (1998-2000), es va donar un pas important amb la creació, per part del Govern de la Generalitat, de la Comissió d'anàlisi dels actes de violència contra les dones en l'àmbit de la llar, que va elaborar **el Protocol Interdepartamental d'atenció a la dona maltractada en l'àmbit de la llar (1998-2000)**.

Aquest Protocol partia de la base que una actuació efectiva envers els maltractaments contra les dones en l'àmbit de la llar implicava, d'una banda, donar respostes a les dones que estan travessant una situació de violència dins l'àmbit domèstic i, d'altra, requeria un canvi substancial en el camp de les

mentalitats, la qual cosa només s'aconsegueix a través de la sensibilització i l'educació.

El mètode definit per a desenvolupar el Protocol partia d'un circuit únic i homogeni d'atenció a les víctimes per a tots els departaments implicats, identificava què cal fer i qui té competències per fer-ho i proposava un mètode de treball que permetia a cada departament dissenyar i definir els procediments i els sistemes organitzatius necessaris.

El circuit d'actuació estava format per nou sistemes: sistema d'informació no formal, sistema d'informació formal, sistema de denúncia, sistema d'atenció social, sistema sanitari, sistema judicial, sistema d'assessoria legal, sistema de protecció i sistema de prevenció.

El conseller en cap, honorable Sr. Artur Mas i Gavarró, va presentar, el dia 29 de juny de 2001, l'avaluació del Protocol d'atenció a la dona maltractada (1998-2000) a la **Comissió de Seguiment del procés d'equiparació home-dona del Parlament de Catalunya**.

Els objectius que es va proposar el Protocol havien estat assumits, de manera que: es va garantir l'assistència a les dones víctimes de maltractaments a través de serveis i recursos que van permetre el seu allunyament de la situació de violència i la seva posterior reincorporació a la societat, es van reforçar les accions de sensibilització i les de caire educatiu que van fer possible generalitzar el rebuig social envers la violència contra les dones, i es va avançar en el procés d'eradicació dels actes de violència contra les dones gràcies a la tasca assistencial i de sensibilització duta a terme.

La consecució d'aquests objectius, que es poden valorar com a resultats positius, es va fer possible mitjançant l'establiment de mesures actives com són: accions d'informació i assessorament sobre els maltractaments; campanyes de sensibilització; treballs d'investigació; accions de formació per a professionals; recursos judicials; recursos sanitaris; recursos policials; recursos socials; subvencions i convenis de col·laboració, adreçats a entitats sense ànim de lucre i a ens locals, per a prevenir i eradicar la violència de gènere i donar suport i atenció a les dones que la pateixen; accions en l'àmbit educatiu; i posada en funcionament del telèfon gratuït, les 24 hores els 365 dies de l'any, per a situacions de violència domèstica.

Totes aquestes mesures han contribuït, conjuntament, a la millora d'alguns aspectes de la violència domèstica. Però si bé cal destacar els aspectes

positius, també tenim el convenciment que cal continuar treballant en aquest àmbit.

Per aquest motiu, el IV Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per a la igualtat d'oportunitats per a les dones (2001-2003), aprovat per acord de Govern de 26 de novembre de 2001, inclou un àmbit d'actuació concret, sota l'epígraf "*Eradicar la violència contra les dones*", amb un total de 28 objectius específics.

Des del Govern de la Generalitat de Catalunya som conscients que, per tal d'eradicar la violència domèstica, cal implicar, no només el Govern de la Generalitat, sinó que cal també implicar els diversos àmbits de la societat.

En aquest sentit, s'ha endegat la primera actuació pel que fa l'eradicació de la violència contra les dones, en el marc del IV Pla d'actuació del Govern, amb **l'elaboració del Pla Integral per a la prevenció, atenció i eradicació de la violència contra les dones** atenent els àmbits recollits en la Moció 15/V, sobre la violència de gènere, aprovada pel Parlament de Catalunya el mes d'abril de 2000 i en la Moció 75/VI, sobre la lluita contra la violència domèstica, aprovada pel Parlament l'abril de 2001.

L'experiència de la implementació del Protocol (1998-2000), i la seva avaluació, han servit per poder elaborar el Pla integral de prevenció de la violència de gènere i d'atenció a les persones que la pateixen, aprovat per Acord de govern de 30 d'abril de 2002, que preveu accions de continuïtat encaminades a assolir objectius encara vigents, però que també preveu altres accions de caràcter emergent, tenint en compte l'evolució constant de la situació de les dones víctimes de violència domèstica en la nostra societat.

ANTECEDENTS

El 27 d'abril de 2000 el Parlament de Catalunya va aprovar la Moció 15/VI, (BOPC núm. 57, de 15 de maig de 2000) per la qual s'instava el Govern de la Generalitat a promoure l'elaboració i presentació d'un Pla integral de prevenció, atenció i eradicació de la violència de gènere, i a crear una comissió permanent interdepartamental per a l'elaboració, el control i l'avaluació d'aquest Pla.

Com a conseqüència d'aquesta moció es va publicar el Decret 26/2001, de 23 de gener, pel qual es crea la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere (DOGC núm. 3317, de 31 de gener de 2001) i s'hi estableixen els organismes i entitats que l'han de compondre.

Posteriorment el Parlament de Catalunya va aprovar la Moció 75/VI, sobre la lluita contra la violència domèstica, en sessió del 29 de març de 2001 (BOPC núm. 173, de 17 d'abril de 2001), el qual modifica la composició de la Comissió, amplia les mesures que s'han d'incloure en el Pla integral de prevenció de la violència de gènere, introdueix l'avaluació contínua del Pla i estableix indicacions per al seu finançament.

El Decret 104/2001, de 17 d'abril de 2001 (DOGC núm. 3379, de 2 de maig de 2001), va introduir les modificacions de la Comissió Interdisciplinària previstes en la Moció 75/VI del Parlament abans esmentada, per ampliar-la a tots els departaments que integren el Govern i incorporar la participació de representats de les associacions que participen en la lluita contra la violència de gènere.

Tot tenint en compte que la Moció 75/VI, en el seu paràgraf III, apartat 1, considera que l'Institut Català de la Dona és l'ens responsable de coordinar i posar en pràctica totes les mesures que determina el Pla integral, l'article 2.1 del Decret 26/2001, de 23 de gener de 2001, disposa que l'Institut Català de la Dona actuarà com a òrgan coordinador de la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere. Aquesta disposició es ratifica en el Decret 104/2001, de 17 d'abril, que modifica l'anterior.

La Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere es va reunir per primera vegada el 27 de febrer de 2001, i acordà el procediment de treball. La composició de la Comissió i el procediment de treball es van modificar d'acord amb les previsions de la Moció 75/VI i el subsegüent decret 104/2001. La Comissió va finalitzar els seus treballs el dia 11 de març de 2002, en què va acordar presentar al Govern de la Generalitat el Pla integral contra la violència de gènere.

COMPOSICIÓ DE LA COMISSIÓ

Conforme a les previsions de les Mocions 15/VI i 75/VI del Parlament de Catalunya i els Decrets de 23 de gener i 17 d'abril de 2001, la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere va quedar constituïda pels següents organismes i entitats, representats per les persones que es mencionen a continuació:

- * Sr. Artur Mas. Conseller en Cap com a President de la Comissió. En les reunions núm. 2, 4 i 5, ha estat representat pel Sr. Carles Duarte i Montserrat, secretari general de la Presidència.
- * Sra. Margarida Álvarez I Álvarez. Presidenta de l'Institut Català de la Dona com a òrgan coordinador.
- * Sra. Maite Fandos i Payà. Directora executiva de l'Institut Català de la Dona.
- * Sr. Jacint Mora i Obrador, Sr. Joan Raventós i Pujadó. Direcció de la Secretaria del Govern, Departament de la Presidència.
- * Sr. Xavier Armengué i Caralps, Sra. Marta Giròs i Marco, Sra. Sílvia Potau i Vallverdú. Secretaria General de Joventut, Departament de la Presidència.
- * Sra. Teresa Prohías i Ricart, Sr. Josep Santamaria. Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.
- * Sra. Montserrat Cervera i Macià, Sra. Rosa M. Pruna i Taltavull, Sra. Sílvia Sabaté. Departament de Benestar Social.
- * Sra. Yvonne Griley. Departament de Cultura.
- * Sra. Marta Esteves i Castro. Departament d'Economia i Finances.
- * Sra. Elena Horiuel i Matò. Departament d'Ensenyament.
- * Sra. Marta Carrera i Bonadona, Sra. Àngels González i Estremad, Sr. Salvador Puntos. Departament de Governació i Relacions Institucionals.
- * Sr. Isidre Masalles i Roman, Sra. Marta Roqué i Mallart. Departament d'Indústria, Comerç i Turisme.
- * Sra. Anna Salarich i Banús, Sra. Eulàlia Luque. Departament d'Interior.
- * Sra. Dolors Gordi i Julià, Sra. Fina Solans. Departament de Justícia.
- * Sra. Montserrat Viñas i Pons. Departament de Medi Ambient.
- * Sra. Inma Ribas i Alguerò, Sr. Joan Anton Montesinos i Bernabé. Departament de Política Territorial i Obres Públiques.
- * Sra. M. Antonia Viedma i Martí, Sra. Teresa Aguayo i Álvarez. Departament de Sanitat i Seguretat Social.
- * Sra. Françoise Antolinos i Jiménez, Sra. Margarida Gil i Domènech. Departament de Treball.
- * Sra. Lluïsa Florensa i Palau. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació.
- * Sra. Anna Valera i Espiña. Consell d'Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya.
- * Sr. Josep Martí i Valls. Consell de Col·legis de Metges de Catalunya.
- * Sra. Rosa M. Garriga i Llorente. Consell Nacional de Dones de Catalunya.
- * Sra. Núria Llorach i Boladeras, Sra. Mònica Gasol i Tost. Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

- * Sra. Mar Mestre i Sáez, Sr. David Ventura i Lluch. Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya.
- * Sra. Marisa Jiménez i Ordóñez, Sra. M. Lluïsa Claramunt i Mansió. Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. Montserrat Ferraro i Frago. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- * Sra. Mercè Martín i Rodríguez, Sra. M. Teresa Massons i Rabassa. Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Catalunya.
- * Sra. Montserrat Minobis i Puntonet, Sra. Elvira Altés i Rufias. Col·legi de Periodistes de Catalunya.
- * Sr. Miquel Puig i Raposo. Corporació Catalana de Ràdio i Televisió.
- * Sra. Mercè Valls i Querol. Associació Catalana de Municipis.
- * Sra. Judith Ibáñez i Vives. Sra. Conxita Sánchez i Medina. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sr. Ramon Morera i Castell. Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària.
- * Sr. Domènec Gavalrà i Aran. Secretari de la Comissió. Nomenat per l'Institut Català de Dona d'acord amb les previsions del Decret 26/201 (Acta de la Sessió núm. 1, de 27 de febrer de 2001, de la reunió ordinària de la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere).

En la reunió del 14 de juny de 2001, es va acordar que s'afegirien a la Comissió representants dels sindicats majoritaris i de les patronals més representatives. Així, van formar part també de la Comissió, des de la seva quarta reunió:

- * Sra. Carme Servitje i Mauri. PIMEC-SEFES.
- * Sra. Rosa M. Dumenjó i Martí. Unió General de Treballadors de Catalunya.
- * Sra. Mercè Civit i Illa. Comissió Obrera Nacional de Catalunya.
- * Sra. M. Helena de Felipe i Lehtonen. Foment del Treball.

A la reunió ordinària núm. 4 de la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere, del 23 d'octubre de 2001, es va acordar que la participació d'una representació del món associatiu, decidida amb criteris d'idoneïtat i distribució territorial, es concretaria en el grup de treball de segon nivell. Això es va fer en la reunió d'aquest grup del dia 27 de novembre de 2001 on es va invitar a participar les associacions següents: Dones No Estàndard, Associació de Dones Cimbori, Càritas Diocesana de Barcelona, Tamaia. Associació de Dones contra la Violència Familiar, Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina (ACISJF), Associació per a l'Assessorament i la Prevenció d'Abusos Sexuals a Menors. FADA, Creu Roja de Catalunya i Federació de Dones de Catalunya per a la Igualtat.

D'acord amb aquestes previsions la reunió del grup de treball de segon nivell del dia 10 de gener de 2002 va comptar amb la participació de:

- * Sra. Carme Riu i Pascual. Sra. Olga Martínez. Dones No Estàndards.
- * Sra. Rosa Canosa. Sra. Carme Lamarca. Associació de Dones Cimbori.
- * Sra. Marta Zaragoza. Càritas Diocesana de Barcelona.
- * Sra. Beatriu Massià. Tamaia. Associació de Dones contra la Violència Familiar.

- * Sra. Carme Laorden i Medina. Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina (ACISJF).
- * Sr. Joan Contreras i Argüelles. Associació per a l'Assessorament i la Prevenció d'Abusos Sexuals a Menors. FADA.
- * Sra. Catalina Homar i Cruz. Creu Roja de Catalunya.
- * Sra. Marta Mas i Perulles. Federació de Dones de Catalunya per a la Igualtat.

A proposta de l'Institut Català de la Dona, la Comissió ha comptat amb l'assessorament i el suport tècnic de la Dra. Teresa Freixes i Sanjuán, Catedràtica de Dret Constitucional i experta en Dret Europeu (Acta de la Sessió núm. 2, de 7 de maig de 2001, de la reunió ordinària de la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere).

OBJECTIUS DEL PLA

A partir de les previsions de les Mocions del Parlament de Catalunya 15/VI i 75/VI (de 27 d'abril de 2000 i 29 de març de 2001, respectivament) per les quals s'insta el Govern de la Generalitat a promoure l'elaboració i presentació d'un pla integral de prevenció, atenció i eradicació de la violència de gènere, la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere, en la reunió del grup de treball de segon nivell del 17 de setembre de 2001, un cop finalitzades les reunions dels grups de treball núm. 1, 2, 3, 4, i 5, va proposar com a objectius del Pla els que s'esmenten a continuació:

1.- Objectiu general

L'objectiu general del Pla integral de prevenció de la violència de gènere és establir un conjunt de mesures que afavoreixin la prevenció i l'eradicació de la violència, aportin l'atenció necessària a les persones que l'hagin patida i evitin la reincidència de les persones agressores, tot tenint en compte la diversitat dels col·lectius de víctimes. Per tal d'assolir aquest objectiu en el Pla, s'hauran de consignar:

- * Les mesures concretes d'actuació, previstes segons els àmbits materials descrits en les mocions parlamentàries esmentades: mesures en matèria de prevenció, difusió i sensibilització; mesures en matèria d'educació i formació, mesures en matèria de recursos socials, mesures en matèria de salut i mesures en matèria de detecció i control estadístic. Totes elles amb la seva singular adaptació als diversos col·lectius de persones que puguin tenir necessitats específiques, com les del món rural i petits nuclis de població, les discapacitats físiques o psíquiques, les estrangeres i altres, com infants i adolescents, que puguin estar en situacions d'especial vulnerabilitat.
- * La responsabilitat d'execució de les mesures previstes en Pla, que corresponen a organismes diversos, i que s'han d'aplicar de manera coordinada per assegurar-ne l'eficàcia i evitar la victimització secundària.
- * L'establiment de mesures i indicadors que permetin fer el seguiment de l'establiment progressiu i del compliment del Pla.
- * L'adaptació del Pla al món rural, de forma que contingui els instruments necessaris per tal de poder donar una perspectiva adequada a les necessitats específiques que la prevenció i eradicació de la violència de gènere presenten en les condicions concretes del món rural.

2.- Objectius de les mesures previstes en els diferents àmbits d'actuació

- * Mesures en matèria de prevenció, difusió i sensibilització: l'objectiu de les mesures d'aquest àmbit és d'intervenir de manera àmplia en la societat, perquè aquelles persones que tenen una consciència clara de rebuig a la violència de gènere vegin reforçada la seva actitud i aquelles altres que en tenen una visió indiferent i permissiva entenguin la gravetat dels fets i considerin la violència de gènere absolutament inacceptable.

- * Mesures en matèria d'educació i formació: l'objectiu és doble.
Un, en relació amb l'educació, comporta la inclusió, en els currículums explícits i implícits, de conceptes, procediments i actituds favorables al diàleg i a la convivència, i absolutament contraris a la violència, especialment de gènere, de manera que la coeducació no signifiqui només una educació de nens i nenes o nois i noies junts, sinó una posició activa d'estímul a favor de la igualtat d'opcions i de l'eliminació de diferències limitadores de qualsevol tipus.
L'altre, en relació amb la formació, pretén assegurar que totes les persones que intervenen professionalment en l'atenció i en l'orientació de les persones víctimes de la violència tinguin els coneixements necessaris i l'actitud adequada.

- * Mesures en matèria de recursos socials: l'objectiu és d'assegurar que els serveis que s'ofereixen a les persones víctimes de violència són els convenients en nombre, localització i qualitat, tant en recursos humans com en instal·lacions i prestacions concretes.

- * Mesures en matèria de salut: l'objectiu és que l'atenció sanitària, entesa en el sentit més ampli, sigui l'adequada i enllaci sense entrebanc amb altres formes d'atenció, sempre que sigui necessari.

- * Mesures en matèria de detecció i control estadístic: l'objectiu és disposar d'informacions i estudis que permetin conèixer la situació i la seva evolució en temps, espais i entorns específics i fer propostes per incidir-hi positivament.

ORGANITZACIÓ INTERNA DE LA COMISSIÓ

En la primera reunió, del 27 de febrer de 2001, la Comissió va decidir la creació de grups de treball més petits per fer operativa la seva tasca. Cada membre de la Comissió es va poder apuntar a un o més grups de treball i/o va poder enviar una persona experta en les matèries de treball del grup en representació seva. Aquests grups de treball es van organitzar a partir dels 5 capítols de mesures que es proposaven en el punt II de la Moció 75/VI del Parlament de Catalunya, es reunien per separat, es presentaven propostes al plenari de la Comissió i tenien el suport tècnic d'una persona funcionària de l'Institut. El secretari de la Comissió, Sr. Domènec Gavaldà n'assegurava la coordinació. A més a més, la Comissió va acordar la creació d'un altre grup de treball per a l'adaptació del Pla a l'àmbit rural.

Per tal d'agilitar la connexió entre els grups de treball i facilitar la concreció i redacció del Pla, en la Sessió ordinària núm. 3 de la Comissió es va acordar la creació d'un grup de segon nivell, format per una persona representant de cada un dels grups de treball, que tenia el suport tècnic de l'Institut Català de la Dona.

D'aquesta manera, la Comissió es va organitzar en diversos grups de treball amb la composició següent:

Grup 1: Mesures en matèria de prevenció, difusió i sensibilització

- * Sra. Elena Horieul i Mató. Departament d'Ensenyament.
- * Sr. Enric Ferrer i Casals. Departament d'Interior.
- * Sra. Fina Solans i Gispert. Departament de Justícia.
- * Sra. Sílvia Potau i Vallverdú. Secretaria General de Joventut.
- * Sra. Mònica Gasol i Tost. Consell de l'Audiovisual de Catalunya.
- * Sra. Maria Marqués i Dodas. Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. Lola Sabaté i Flores. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- * Sra. Joana Termes. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sra. Yvonne Griley. Departament de Cultura.
- * Sra. Montserrat Minobis i Puntonet. Col·legi de Periodistes de Catalunya.
- * Sr. Domènec Gavaldà i Aran. Institut Català de la Dona.

Grup 2: Mesures en matèria d'educació i formació

- * Sra. Cinta Vizcarro i Masià. Departament de Justícia.
- * Sra. Elena Horieul i Mató. Departament d'Ensenyament.
- * Sra. Françoise Antolinos i Jiménez. Departament de Treball.

- * Sra. Carme Terré i Rull. Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. Elena Arozgueta. Associació Catalana de Municipis.
- * Sra. Maria de la Fuente i Vázquez. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sr. Domènec Gavaldà i Aran. Institut Català de la Dona.

Grup 3: Mesures en matèria de recursos socials

- * Sra. Rosa Pruna i Taltavull. Departament de Benestar Social.
- * Sra. Lourdes Costa i Vidal. Departament de Política Territorial i Obres Públiques.
- * Sra. Rosa M. Garriga. Consell Nacional de Dones de Catalunya.
- * Sra. Mar Mestre i Sàez. Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya.
- * Sra. Pilar Torres i Egea. Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. M. Pau González i Gómez de Olmedo. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- * Sra. Mar Iglesias i Delgado. Associació Catalana de Municipis.
- * Sra. Núria Jiménez. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sr. Domènec Gavaldà i Aran. Institut Català de la Dona.

Grup 4: Mesures en matèria de salut

- * Sra. M. Teresa Aguayo i Álvarez. Departament de Sanitat i Seguretat Social.
- * Sr. Francesc Fernández i Enrich. Departament de Sanitat i Seguretat Social.
- * Sr. Josep Martí i Valls. Consell de Col·legis de Metges de Catalunya.
- * Sra. Marisa Jiménez i Ordóñez. Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. M. Pau González i Gómez de Olmedo. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- * Sra. Mar Iglesias i Delgado. Associació Catalana de Municipis.
- * Sra. Maria de la Fuente i Vázquez. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sr. Domènec Gavaldà i Aran. Institut Català de la Dona.

Grup 5: Mesures en matèria de detecció i control estadístic

- * Sra. Marta Esteves i Castro. Departament d'Economia i Finances.
- * Sr. Isidre Masalles i Roman. Departament d'Indústria, Comerç i Turisme.
- * Sra. Anna Salarich i Banús. Departament d'Interior.
- * Sra. Susanna Coromina i Pérez. Departament de Justícia.
- * Sra. Rosa M. Aragonés. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- * Sra. M. Lluïsa Claramunt i Mansió. Col·legi de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. Maria Bertran i Bascompte. Associació Catalana de Municipis.
- * Sra. Mercè Valls i Querol. Associació Catalana de Municipis.

- * Sra. Maria de la Fuente i Vázquez. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sr. Domènec Gavaldà i Aran. Institut Català de la Dona.

Grup de treball per a l'adaptació del Pla a l'àmbit rural

- * Sr. Josep Santamaría. Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.
- * Sra. Rosa M. Pruna i Taltavull. Departament de Benestar Social.
- * Sra. Elena Horiuel i Mató. Departament d'Ensenyament.
- * Sra. Paloma Canales. Departament d'Indústria, Comerç i Turisme.
- * Sra. Françoise Antolinos i Jiménez. Departament de Treball.
- * Sra. Pilar Monteagudo. Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya.
- * Sra. Marisa Jiménez i Ordóñez. Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. Mercè Valls i Querol. Associació Catalana de Municipis.
- * Sra. Judith Ibáñez. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sr. Domènec Gavaldà i Aran. Institut Català de la Dona.

Grup de segon nivell

- * Sra. Marta Esteves i Castro. Departament d'Economia i Finances.
- * Sr. Enric Ripoll i Font. Institut d'Estadística de Catalunya.
- * Sra. Elena Horiuel i Mató. Departament d'Ensenyament.
- * Sr. Enric Ferrer i Casals. Departament d'Interior.
- * Sra. Susanna Coromina i Pérez, Carme Sans, Fina Solans i Gispert. Departament de Justícia.
- * Sra. Fina Solans i Gispert. Departament de Justícia.
- * Sra. M. Teresa Aguayo i Álvarez. Departament de Sanitat i Seguretat Social.
- * Sra. Rosa M. Garriga. Consell Nacional de Dones de Catalunya.
- * Sra. Marisa Jiménez i Ordóñez. Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya.
- * Sra. Lola Sabaté i Flores. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- * Sra. Chloe Philpott-Hill. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.
- * Sra. Mar Iglesias i Delgado. Associació Catalana de Municipis.
- * Sra. Maria de la Fuente i Vázquez. Federació de Municipis de Catalunya.
- * Sr. Domènec Gavaldà i Aran. Institut Català de la Dona.
- * Sra. Teresa Freixes i Sanjuán. Experta en Dret.

Pel que fa als treballs de la Comissió i dels grups en què aquesta s'ha organitzat es pot destacar el següent:

La Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere ha realitzat cinc sessions plenàries: 27 de febrer de 2001, 7 de maig de 2001, 14 de juny de 2001, 23 d'octubre de 2001 i 11 de març de 2002.

El Grup de treball núm. 1, sobre mesures en matèria de prevenció, difusió i sensibilització, ha realitzat dues reunions: 30 de maig de 2001 i 19 de juny de 2001.

El Grup de treball núm. 2, sobre mesures en matèria d'educació i formació, es va reunir dues vegades: 31 de maig de 2001 i 18 de juny de 2001.

El Grup de treball núm. 3, sobre mesures en matèria de recursos socials, es va reunir els dies 5 i 20 de juny de 2001.

El Grup de treball núm. 4, sobre mesures en matèria de salut, va fer dues reunions: 6 de juny de 2001 i 26 de juliol de 2001.

El Grup de treball núm. 5, sobre mesures en matèria de detecció i control estadístic, va fer dues reunions: 7 de juny de 2001 i 27 de juny de 2001.

El Grup de treball per a l'adaptació del Pla a l'àmbit rural, es va reunir per fer les seves aportacions el 30 de gener de 2002.

El Grup de treball de segon nivell es va reunir sis vegades: 29 de juny de 2001, 17 de setembre de 2001, 27 de novembre de 2001, 20 de desembre de 2001, 10 de gener de 2002 i 14 de febrer de 2002. La reunió del dia 10 de gener de 2002 va ser conjunta amb les associacions, tal com s'ha explicat anteriorment.

ELS TREBALLS I ELS ACORDS DE LA COMISSIÓ

La Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere, organitzada mitjançant el Plenari i els grups de treball esmentats, va elaborar el projecte de Pla contra la violència de gènere a partir de les indicacions contingudes en les Mocions del Parlament de Catalunya 15/VI i 75/VI, del 27 d'abril de 2000 i 29 de març de 2001 i en els Decrets 26/2001 i 104/2001, de 23 de gener i 17 d'abril.

En la reunió constitutiva (i primera reunió ordinària) de la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere, que va tenir lloc el 27 de febrer de 2001 es va acordar, a més a més de l'organització interna de la Comissió, el procediment que se seguiria per a l'elaboració del Pla. Un primer esborrany, presentat per l'Institut Català de la Dona com a referent, i que recollia les actuacions del Govern de la Generalitat que ja s'havien desenvolupat i les que es tenien previstes per als propers anys, va servir com a punt de partida per tal que els membres de la Comissió poguessin fer arribar altres propostes o esmenes i començar d'aquesta manera la redacció del Pla.

En la segona reunió ordinària de la Comissió, que va tenir lloc el 7 de maig de 2001, la discussió es va organitzar a partir d'un segon document, presentat per l'Institut Català de la Dona, que recollia les esmenes i propostes que els membres de la Comissió havien enviat i que introduïa, a més a més, les indicacions i previsions que en la normativa internacional i europea, i en les bones pràctiques observades en altres països, s'establien per tal de prevenir i eradicar la violència de gènere. Al mateix temps, atès que la Moció 75/VI del Parlament de Catalunya (aprovada el 29 de març de 2001) concretava els àmbits d'actuació del Pla, es va acordar la reordenació de les mesures que s'havien previst en el document aprovat per la Comissió en el sentit indicat en la Moció. D'aquesta forma, al mateix temps es facilitava la tasca dels grups de treball, en organitzar-los també segons els àmbits materials indicats en l'esmentada Moció 75/VI.

A partir d'aquesta reunió, els diferents grups de treball van començar a preparar les seves propostes.

En la tercera reunió ordinària de la Comissió, que es va fer el 14 de juny de 2001, a més d'acordar-se la incorporació dels sindicats i organitzacions patronals més representatius, es va aprovar la creació del Grup de treball de segon nivell i el procediment de treball de la Comissió i els grups. La incorporació dels agents socials, tot i que no estava prevista en els decrets i les mocions abans esmentades, va ser decidida per la Comissió a petició dels sindicats. Pel que fa a la presentació formal del Pla, es va considerar que a més a més de les mesures que es proposessin per a cadascun dels àmbits d'actuació prefixats en la Moció 75/VI del Parlament de Catalunya, caldria fer

constar els objectius, els organismes i entitats responsables així com les previsions pressupostàries i els paràmetres d'avaluació del compliment del Pla. També es va acordar la creació d'un sisè grup de treball, sobre l'àmbit rural, per tal d'adaptar-ne el contingut a la situació específica de les poblacions i comarques amb poca població.

A partir d'aquesta reunió, paral·lelament a l'activitat dels grups de treball, es va posar en funcionament el Grup de treball de segon nivell per tal de coordinar les propostes que els altres grups anaven presentant i poder avançar en la redacció del Pla. Aquest Grup de treball va coordinar i reestructurar les propostes dels altres grups, als efectes de presentar el projecte al plenari de la Comissió.

En la quarta reunió ordinària de la Comissió, que va tenir lloc el 23 d'octubre de 2001, es va presentar un primer esborrany del Pla, estructurat a partir dels acords dels grups de treball i de la coordinació del Grup de treball de segon nivell. La Comissió va realitzar diversos comentaris i aportacions a l'esborrany. Quant a la determinació dels organismes responsables de l'execució de les mesures del Pla, atès que es tracta d'un Pla del Govern de la Generalitat de Catalunya, es va decidir que la responsabilitat havia de recaure sobre els departaments i altres organismes del Govern. Així mateix, atès que l'Administració Local ha de poder intervenir en alguns aspectes de l'execució del Pla, es va decidir que s'havia de preveure que es puguin signar convenis entre els ens locals i el Govern, mitjançant la Direcció General d'Administració Local. En els casos en què calgui establir algun tipus de coordinació, l'entitat competent serà l'Institut Català de la Dona. D'altra part, es va constatar la dificultat de comptabilitzar les despeses d'execució del Pla ja que moltes de les actuacions previstes són de difícil valoració econòmica. Tot i això, es va ratificar la necessitat que el Pla comptés amb les previsions pressupostàries pertinents. Per tal de poder donar compliment a les previsions del Decret 104/2001 respecte de la participació del món associatiu especialitzat en la lluita contra la violència de gènere, es va invitar els membres de la Comissió a fer propostes per escrit per tal que les associacions interessades participessin en una sessió de treball conjunt amb el Grup de segon nivell.

En la cinquena i última reunió ordinària de la Comissió, celebrada l'11 de març de 2002, es va revisar el document final del projecte de Pla Integral de prevenció, atenció i eradicació de la violència de gènere, acordat pel Grup de segon nivell, a partir de les aportacions dels diferents grups de treball. Es va acordar incloure en la presentació del Pla la definició de violència que fa explícits tots els tipus de violència: física, sexual o psicològica, en la línia del concepte proclamat per les Nacions Unides en la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona. Així mateix es va acordar introduir diferents esmenes que concreten algunes de les mesures que integren el Pla i completar l'enumeració dels organismes responsables de la seva execució. També es va acordar que per al seguiment i valoració del Pla es mantindria el Grup de segon nivell, amb la possibilitat que s'hi afegixin representants d'organismes o entitats, que desitgin incorporar-s'hi, i que s'hauria de potenciar l'adhesió i participació dels organismes de l'Administració Local en l'execució del Pla quan aquest entri en vigor.

Els grups de treball van realitzar les seves reunions entre el 30 de maig i el 26 de juliol, exceptuant el Grup de l'àmbit rural, que es va decidir que realitzaria l'examen del document del Pla quan estès en la fase final de redacció. Cadascun d'aquests grups va presentar les seves aportacions al document preparat per l'Institut Català de la Dona, segons les indicacions del Decret de 17 d'abril de 2001, adaptant les propostes del Pla a la moció del Parlament de Catalunya que ampliava els membres de la Comissió i classificava les actuacions. Tots els suggeriments i aportacions dels grups de treball es van traslladar al Grup de treball de segon nivell per tal que fossin inclosos en les previsions del Pla, tot sistematitzant-les i harmonitzant-les en el sentit del Decret i la Moció esmentats. Les actes corresponents a les reunions dels grups donen compte detallat del treball efectuat per aquests.

El Grup de treball de segon nivell es va encarregar de la coordinació de l'elaboració del Pla per tal de poder-lo presentar al plenari de la Comissió Permanent. A partir de les propostes dels diferents grups de treball, va anar revisant el document inicial, sistematitzant les propostes rebudes i afegint-hi àmbits com la inclusió de l'òrgan o departament responsable de dur a terme les mesures previstes en el Pla, així com els instruments d'avaluació que han de permetre fer el seguiment de l'execució del Pla, un cop aquest sigui aprovat. Per tal d'incloure aquestes previsions es van establir contactes amb tots els departaments afectats per les disposicions del projecte de Pla a fi i efecte que poguessin incorporar les accions a efectuar amb la corresponent previsió pressupostària. També es va debatre la funció de les administracions locals en relació amb el Pla i es va acordar que hi serien presents però tenint en compte que es tracta d'un Pla de Govern que vincula els departaments de la Generalitat i que, des d'aquesta perspectiva, no es poden realitzar interferències en les competències de les altres administracions. També es va comptar amb el suport de la Subdirecció General d'Assistència Tècnica Estadística per tal de redactar les mesures del Pla que tinguessin a veure amb informacions que ja estiguessin incloses en les funcions de l'Institut d'Estadística de Catalunya o que s'hi poguessin incloure per tal de facilitar les tasques dels òrgans responsables de les actuacions. Aquest Grup de treball de segon nivell, va seleccionar les entitats representatives del món associatiu en l'àmbit de la violència de gènere, que han estat consultades en l'elaboració del Pla, a partir de les propostes realitzades pels membres de la Comissió Permanent, i va tenir una reunió amb aquestes entitats per tal de poder incorporar al Pla els suggeriments que s'hi van presentar. Així també el Grup de segon nivell va rebre les aportacions del Grup de treball de l'àmbit rural, que van comportar diverses precisions i mesures per tal d'adaptar el Pla a les necessitats d'aquests nuclis de població. Per últim, el Grup de segon nivell va concretar totes les mesures i va revisar el projecte de Pla integral en el seu conjunt, va proposar que fos vigent del 2002 al 2004 i va acordar presentar el text al plenari de la Comissió Permanent Interdisciplinària.

Finalment, en la reunió núm. 5, i última, ja esmentada, del plenari de la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere, del dia 11 de març de 2002, va aprovar per consentiment el contingut del projecte de ***Pla integral de prevenció de la violència de gènere i d'atenció a les dones que***

la pateixen, així com el lliurament al Conseller en cap, una vegada incloses definitivament les esmenes i aportacions d'aquesta última reunió, perquè en tramités l'aprovació per part del Govern de la Generalitat de Catalunya.

NORMATIVA, PLANS D'ACCIÓ, EXEMPLES D'ALTRES PAÏSOS I ALTRA DOCUMENTACIÓ UTILITZADA PER A LA PREPARACIÓ DEL PLA.

Per tal de preparar el Pla integral de prevenció, atenció i eradicació de la violència de gènere, la Comissió Permanent Interdisciplinària contra la Violència de Gènere, a proposta de l'Institut Català de la Dona, va tenir en compte tant diverses actuacions de govern anteriors com les normes i propostes que deriven dels òrgans europeus i internacionals, així com exemples contrastats ja utilitzats en altres països.

1.- Generalitat de Catalunya

- * Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per a la igualtat d'oportunitats per a les Dones 1989-1992.
- * Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per a la igualtat d'oportunitats per a les Dones 1994-1996.
- * Protocol interdepartamental d'atenció a la dona maltractada en l'àmbit de la llar, aprovat per Acord del Govern de 22 de setembre de 1998 (fet públic per Resolució de 23 de setembre de 1998).
- * III Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per a la igualtat d'oportunitats per a les dones 1998-2000.
- * IV Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per a la igualtat d'oportunitats per a les dones (2001-2003).
- * Avantprojecte de Llei de prevenció de la violència a la llar i en les relacions de parella (núm. de control: 0101504.RFT).
- * Proposta d'Acord del Govern de presentació, davant del Parlament de Catalunya, d'un projecte de Proposició de Llei al Congrés dels Diputats, de modificació del Codi Penal i de la Llei d'enjudiciament criminal, en matèria de violència a la llar i en les relacions de parella (núm. de control: 01018017.RFT).
- * Protocols en casos de violència domèstica i maltractaments infantils de Girona.

2.- Nacions Unides

- * “Convención sobre el consentimiento para el matrimonio, la edad mínima para contraer matrimonio y el registro de los matrimonios”. Resolució de l'Assemblea General 1763 A (XVII)m de 7 de novembre de 1962. Ratificada per l'Estat espanyol el 15 de abril de 1969.
- * “Convenio para la represión de la trata de personas y de la explotación de la prostitución ajena”. Resolució de l'Assemblea General 317 (IV), de 2 de desembre de 1949. Ratificat per l'Estat espanyol el 18 de juny de 1962.

- * “Convención para la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer”, de 18 de desembre de 1979 i Protocolo Adicional de 6 d’octubre de 1999. Ratificats per l’Estat espanyol el 16 de desembre de 1983.
- * “Declaración sobre los derechos humanos de los individuos que no son nacionales del país en que viven”. Adoptada per l’Assemblea General en la resolució 40/144, de 13 de desembre de 1985.
- * “Declaración y Programa de Acción de la Conferencia Mundial de Viena” (del 14 al 25 de juny de 1993). A/CONF. 157/23.
- * “Declaración relativa a la eliminación de la violencia contra las mujeres” 47/104, adoptada por l’Assemblea General el 20 de desembre de 1993.
- * Resolució 42/86 de l’Assemblea General de les Nacions Unides, del 2 de febrer de 1998 sobre “Medidas de prevención y represión penal para eliminar la violencia contra las mujeres”.
- * Conferència i Plataforma d’Acció de la Conferència Mundial de Beijing. (A/CONF. 177/20).
- * Declaració de Beijing + 5. Informe del Comitè Especial Plenari del XXIII període extraordinari de sessions de l’Assemblea General (A/S-23/10/Rev1). Informes del Secretari General de Nacions Unides (E/CN.6/2001/1, 2, 3 i 4).

3.- Unió Europea

- * Parlament Europeu. “Résolution sur la nécessité d’une campagne européenne de tolérance zéro à l’égard de la violence contre les femmes.” A4.0250/1997.
- * Comissió Europea. “Campagne européenne de sensibilisation contre la violence à l’égard des femmes”. 1997.
- * Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de las Regions sobre l’aplicació de les mesures de lluita contra el turisme sexual que afecta infants. COM (1998) 563 final.
- * Proposta modificada de Decisió del Parlament Europeu i del Consell per la qual s’aprova un programa d’acció comunitari - Programa DAPHNE 2000-2004- sobre les mesures destinades a prevenir i lluitar contra la violència exercida contra infants, adolescents i dones. COM (1999) 244 final.

- * Oficina de publicaciones oficiales de las Comunidades Europeas. "Romper el silencio. Campaña europea contra la violencia doméstica." 2000.
- * Proposta de directiva del Parlament Europeu i del Consell per la qual es modifica la Directiva 76/207/CEE del Consell, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones en l'accés a l'ocupació, a la formació i a la promoció professionals, i en les condicions de treball. COM (2000) 334 final.
- * Comunicació de la Comissió al Consell i al Parlament Europeu sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans i contra l'explotació sexual d'infants i la pornografia infantil. COM (2000) 854 final.
- * Proposta de decisió del Parlament Europeu i del Consell per la qual s'estableix un programa d'acció comunitari a fi de fomentar la cooperació entre els estats membres per lluitar contra l'exclusió social. Document 500PC0368. 19 de febrer de 2001.
- * Programa d'acció comunitari DAPHNE (2000-2003). Pla de treball anual per al 2001.
- * Recomanació de la Comissió Europea aprovada en la Conferència de Colònia (29 i 30 de març de 2000).
- * Proposta de Programa d'acció comunitari sobre la igualtat entre les dones i el homes. (2001-2005).
- * Decisió marc del Consell, de 15 de març de 2001, relativa a l'estatut de la víctima en el procés penal (2001/220/JAI). Diari Oficial núm. L 082, de 22/03/2001.
- * Llibre Verd. Indemnització a les víctimes de delictes. Presentat per la Comissió Europea. Brussel·les, 28 de setembre de 2001. COM (2001) 536 final.

4.- Consell d'Europa

- * Recomanació de l'Assemblea Parlamentària sobre la igualtat de sexes en l'educació. Recomanació 1281 (1995).
- * Recomanació del Consell de Ministres núm. R(79)17, de 13 de setembre de 1979, sobre la protecció dels infants contra els maltractaments.
- * Recomanació de l'Assemblea Parlamentària sobre els maltractaments als infants. Recomanació 1371 (1998).
- * Recomanació del Consell de Ministres als Estats membres. R (97) 20, 30 octubre 1997.

- * Recomanacions dels grups de treball de la Conferència sobre “El progrés integral de la igualtat entre les dones i els homes: un repte per al segle XXI.” EG/ATH (99) 7.
- * Informe sobre els mecanismes nacionals, els plans d’acció i el progrés integral de la igualtat entre les dones i els homes en els estats membres del Consell d’Europa, a partir de la Conferència de Beijing, EG (99) 12.
- * Recomanació de l’Assemblea Parlamentària de 15 de març de 2000.
- * Conveni europeu sobre indemnització a les víctimes de delictes violents, de 24 de novembre de 1983. Ratificat per l’Estat espanyol el 20 d’octubre de 2001. BOE del 29 de desembre de 2001.

5.- Altres

- * Eurobaròmetre 51.0 L’opinió dels europeus sobre la violència domèstica contra les dones. Comissió Europea, Direcció General X. Juny 1999.
- * Confederació Internacional d’Organitzacions Sindicals Lliures. Programa sindical sobre la violència contra la dona.
- * “Plan de Actuación del Gobierno Andaluz para avanzar en la erradicación de la violencia contra las mujeres. II Plan Andaluz para la Igualdad”.
- * Comunicació escrita de D. Fernando Lousada Arachena, Jutge del Jutjat Social núm. 1 de Pontevedra.
- * “Carta Mujeres de Europa núm. 92. Número especial: Violencia doméstica contra las mujeres”.
- * “WAVE. Network organization. Good Practice Models. Prevention of domestic violence against women. 2000.”
- * “Protocolo sanitario ante los malos tratos domésticos. Consejo Interterritorial. Instituto de la Mujer. 1999.”
- * “Centro de Documentación ‘Betsie Hollants’. Violencia doméstica. Cuernavaca, México 1998.”
- * “Private Broadcaster ON-AIR for Canada. Violence. You can make a difference.”
- * Quaderns de la bona praxi. Detecció del maltractament intrafamiliar a la dona (MID). Manual Informatiu per a Metges de Serveis d’Urgència Hospitalaris i d’Atenció Primària. Pautes bàsiques per a l’entrevista clínica. Col·legi Oficial de Metges de Barcelona. Abril 2001.

- * “Violence in schools: awareness-raising, prevention, penalties. Report of the Symposium held in Brussels (Belgium). 26-28 November, 1998. Council for Cultural Cooperation of the Council of Europe.”

- * Institut Europeu de Dret. Informes sobre Mesures de prevenció de la violència de gènere dins la família (17 novembre 2000 i 15 de gener de 2001).

PLA INTEGRAL DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE I ATENCIÓ A LES DONES QUE LA PATEIXEN (2002-2004).

Objectiu general

L'objectiu general del **Pla integral de prevenció de la violència de gènere i d'atenció a les dones que la pateixen** és d'establir un conjunt de mesures que afavoreixin la prevenció i l'eradicació de la violència, aportin l'atenció necessària a les dones que l'hagin patida i evitin la reincidència de les persones agressores.

Per violència contra les dones s'entén tot acte de violència basat en la pertinença al sexe femení que tingui o pugui tenir com a resultat un dany o sofriment físic, sexual o psicològic per a la dona, així com les amenaces de tals actuacions, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com en la vida privada (Article 1 de la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona. Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides 48/104, del 20 de desembre de 1993).

Les mesures que es preveuen en aquest Pla, la responsabilitat d'execució de les quals correspon a organismes diversos, s'han d'aplicar de manera coordinada per assegurar-ne l'eficàcia i evitar la repetició de victimització de les dones que han estat agredides.

L'establiment de les mesures i dels organismes responsables de l'execució comporta l'assignació de pressupostos, tant per al compliment de les mesures que ja estan en execució, com per a la implantació progressiva d'aquelles que representin una ampliació dels serveis.

Finalment, també és un objectiu del Pla que la definició de les mesures permeti fer el seguiment de com es compleixen.

1 Mesures en matèria de prevenció, difusió i sensibilització

Objectiu:

Intervenir de manera àmplia en la societat perquè aquelles persones que tenen una consciència clara de rebuig a la violència de gènere vegin reforçada la seva actitud i aquelles altres que en tenen una visió indiferent o permissiva entenguin la gravetat dels fets i considerin la violència de gènere absolutament inacceptable.

1.1 Mesures de prevenció de la violència abans que es produeixi, aplicades en àmbits distants de la violència.

- 1 Establiment de mesures concretes dirigides específicament als mitjans de comunicació, tant els públics com els privats, per tal d'evitar continguts sexistes o violents en llurs programacions, tenint en compte especialment que la discapacitat, obesitat, etc. no siguin motiu de rebuig o de burla.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: redacció i difusió de les mesures.

- 2 Continuació de la tasca de sensibilització dels mitjans de comunicació i de publicitat per tal de fer desaparèixer les discriminacions directes o indirectes.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 3 Reclamació del compliment del codi deontològic en el tractament mediàtic de la violència de gènere.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: comunicacions trameses.

- 4 En la creació de l'observatori de gènere, definició dels paràmetres específics per al seguiment de les informacions relacionades amb la violència de gènere.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: establiment dels paràmetres de seguiment.

- 5 Impuls i vigilància per tal que les campanyes d'informació i prevenció de la violència de gènere presentin imatges, missatges i idees publicitàries en positiu, facin palès que les dones tenen possibilitats de sortir d'una situació de violència, i no les mostrin en posició de víctimes.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 6 Promoció de campanyes d'informació, a través de tots els mitjans de comunicació, dels serveis i accions coordinades que es duen a terme des dels serveis especialitzats, tant en l'àmbit local com en el nacional, per tal de prevenir i eradicar la violència de gènere.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 7 Difusió per Internet d'informació relacionada amb la prevenció de la violència de gènere.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: dates d'actualització de la informació.

- 8 Sensibilització social sobre la problemàtica i la realitat de la violència de gènere, amb una atenció especial al sector de la població infantil i juvenil, perquè aprenguin a detectar la violència i per reforçar-ne la prevenció. Suport al treball comunitari, en aquest àmbit, dels serveis d'atenció primària social i de salut. Realització de sessions informatives a escoles, associacions de veïns i veïnes, associacions de dones, centres d'esplai, centres cívics fetes per persones professionals, amb prioritat per a les que treballen en l'entorn més proper, que pertanyin a diferents institucions: cossos de seguretat, Departament de Benestar Social, oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte del Departament de Justícia, Institut Català de la Dona, entre d'altres.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Ensenyament; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Secretaria General de Joventut; Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre d'actuacions i de sessions, per organismes.

- 9 Increment del treball comunitari del personal dels cossos de seguretat amb les associacions de veïns i veïnes i amb les associacions de dones per prevenir la violència a la llar i per donar informació sobre la importància de denunciar-la, sobre on es pot adreçar la víctima i sobre les conseqüències d'aquesta denúncia.

Organismes responsables: Departament d'Interior; Institut Català de la Dona.

Avaluació: seguiment numèric de les actuacions.

- 10 Organització d'activitats de sensibilització i formació dels partits polítics, sindicats i organitzacions socials representatives en matèria de violència de gènere.

Organismes responsables: Departament d'Interior; Departament de Justícia; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 11 Actuacions de previsió de la violència de gènere en les activitats adreçades a joves i adolescents

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 12 Planificació i adequació de l'extensió de programes de prevenció de la violència de gènere entre els col·lectius de dones immigrants.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de la Presidència; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre de programes, per organismes.

- 13 Establiment d'un protocol d'actuació de les entitats sanitàries, escolars i tota altra entitat administrativa o judicial per tal d'actuar coordinadament i amb eficàcia en la prevenció, detecció i eliminació de les mutilacions genitals a les nenes.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Ensenyament; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: redacció del protocol.

- 14 Suport als ens locals perquè en el disseny de les estructures urbanes es tingui en compte la creació d'espais segurs i s'incrementi el potencial de convivència i de seguretat ciutadana.

Organisme responsable: Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Avaluació: nombre de consultes ateses.

15 Impuls dels mitjans de detecció dels fluxos de turisme sexual relacionat amb infants que puguin tenir el seu origen a Catalunya.

Organisme responsable: Departament d'Interior.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

16 Foment de les xarxes d'homes contra la violència de gènere.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: nombre de xarxes.

17 Establiment de mitjans de col·laboració estables entre les entitats administratives i les ONG amb les Oficines del Parlament Europeu i de la Comissió Europea per tal de tenir informació actualitzada dels programes europeus, que incideixin en la prevenció i eradicació de la violència de gènere, i de l'accés als fons estructurals que es puguin aplicar a aquestes mesures de prevenció i eradicació.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de la Presidència; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

1.2 Mesures per atendre persones que han estat víctimes de violència o viuen amb el risc de patir-la.

18 Manteniment i ampliació dels punts d'informació a les dones, mitjançant els serveis personals, la xarxa de serveis socials d'atenció primària, la xarxa d'hospitals i àrees bàsiques de salut i la xarxa d'oficines territorials de la Generalitat de Catalunya. A tal fi, s'establiran les coordinacions necessàries entre totes les institucions implicades, i sempre es podrà comptar amb l'oficina d'atenció a la víctima del delictes, i es vetllarà especialment perquè el servei sigui accessible a les persones discapacitades

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Secretaria General de Joventut; Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre de punts d'informació.

19 Difusió de les informacions publicades en el fullet del Departament de Justícia que informa dels drets de les víctimes del delictes, des del moment de la denúncia fins al final del procediment judicial.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Justícia; Secretaria General de Joventut; Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre de fullets distribuïts.

- 20 Consolidació d'un servei gratuït d'atenció telefònica durant les 24 hores, que orienti, informi, assessori i faciliti l'expressió dels casos de violència de gènere, alhora que presti atenció especialitzada a les situacions d'emergència, amb el suport de professionals.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre de consultes ateses.

- 21 Establiment de les actuacions necessàries per prevenir els maltractaments a dones amb minusvalideses físiques o psíquiques.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 22 Establiment de les actuacions necessàries per detectar casos de maltractament en nuclis de població aïllats.

Organismes responsables: Departament d'Interior; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 23 Coordinació de les accions entre els organismes dedicats a la prevenció del tràfic d'éssers humans amb finalitats d'explotació sexual.

Organismes responsables: Departament de Governació i Relacions Institucionals; Departament d'Interior; Departament de Justícia.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 24 Establiment de relacions amb les xarxes especialitzades en tasques relacionades amb infants desapareguts i víctimes d'abusos i violència.

Organismes responsables: Departament d'Interior; Departament de Justícia.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

25 Col·laboració entre les autoritats i entitats, tant públiques com privades, implicades en la prevenció i repressió de la pornografia infantil, com a generadora de violència de gènere.

Organismes responsables: Departament d'Interior; Departament de Justícia.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

26 Establiment de serveis d'assessorament per als casos de crisi en les relacions de parella com a mesura de prevenció de la violència en la família.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: nombre de serveis creats i de consultes ateses.

1.3 Mesures legislatives per evitar que es repeteixin les agressions

27 Estudi de viabilitat de reformes del Codi Penal i de la Llei d'enjudiciament criminal, per fer possible la imposició de mitjans electrònics per controlar el compliment de prohibicions imposades com a pena o com a mesura cautelar en la instrucció d'un procediment penal, en casos de violència domèstica.

Organismes responsables: Departament de Justícia; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

28 Estudi de la viabilitat de reformes legals, de manera que prevalgui el dret de la persona agredida sobre el de l'agressora quan la sentència d'allunyament del domicili comporti també l'allunyament del lloc de treball.

Organismes responsables: Departament de Justícia; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

29 Impuls de reformes legislatives per tal que sigui la persona agressora qui abandoni el domicili familiar en els casos de violència domèstica, assegurant que la persona agredida tingui l'opció de decidir romandre-hi o marxar-ne.

Organismes responsables: Departament de Justícia; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 30 Proposta de reformes legislatives per sancionar, penalment i administrativament, els individus i les persones jurídiques que participin de manera directa o indirecta en la explotació laboral o sexual dels infants i en la pornografia infantil, tot seguint les recomanacions corresponents de la Unió Europea.

Organismes responsables: Departament de Governació i Relacions Institucionals; Departament de Justícia; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 31 Impuls de la reforma de tots els procediments judicials que incideixen en la violència de gènere per tal d'atorgar legitimació processal a les ONG especialitzades i als serveis socials, administratius i sanitaris, tal com es recomana en la legislació i els programes d'acció internacionals i europeus.

Organismes responsables: Departament de Justícia; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 32 Impuls de la reforma de les normes de procediment per tal que infants i joves víctimes de la violència de gènere no es vegin sotmesos a una revictimització per haver de participar en els procediments administratius o judicials.

Organismes responsables: Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 33 Impuls de la reforma de legislació estatal d'estrangeria per tal de garantir la protecció de les dones immigrants víctimes de la violència de gènere, especialment per tal d'assegurar explícitament que no perdin el permís de residència en cas de separació de la persona culpable de violència.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

34 Impuls de la reforma de la legislació d'asil per aconseguir que les dones amenaçades o perseguides per raó de gènere es puguin acollir a les mesures d'asil, i, si cal, els pugui ser atorgada una nova nacionalitat i una nova identitat.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

35 Redacció d'un protocol de detecció de violència de gènere en el col·lectiu de dones grans, que inclogui el procediment d'actuació pertinent.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

36 Establiment d'un protocol adient per intervenir en els casos de persecució sexual en el treball, que impliqui els sindicats, l'empresariat i l'administració, per mitjà del Consell de Treball de Catalunya.

Organismes responsables: Departament de Governació i Relacions Institucionals; Departament d'Interior; Departament de Treball; Institut Català de la Dona.

Avaluació: redacció del protocol.

2 Mesures en matèria d'educació i formació

Objectius:

a) En relació amb l'educació, incloure en els currículums explícits i implícits, conceptes, procediments i actituds favorables al diàleg i a la convivència, i absolutament contraris a la violència, especialment de gènere, de manera que la coeducació no signifiqui només una educació de nens i nenes o nois i noies junts, sinó una posició activa d'estímul a favor de la igualtat d'opcions i de l'eliminació de diferències limitadores de qualsevol tipus.

b) En relació amb la formació, assegurar que totes les persones que intervenen professionalment en l'atenció i en l'orientació de la dona víctima de la violència tinguin els coneixements necessaris i l'actitud adequada.

2.1 Educació

37 Promoció i sustentació d'iniciatives adreçades a l'àmbit educatiu basades en els criteris de prevenció, sensibilització i difusió, amb el suport de recursos didàctics, tant per al professorat com per a l'alumnat, amb l'objectiu de difondre la promoció de les relacions personals saludables i el rebuig a la violència de gènere.

Organismes responsables: Departament d'Ensenyament; Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

38 Reforçament de les actuacions encaminades a aconseguir la plena coeducació en el sistema educatiu formal integrant-hi valors que transmetin l'equilibri entre els gèneres.

Organisme responsable: Departament d'Ensenyament.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

39 Inclusió del coneixement dels Drets Humans, de manera explícita, en el currículum escolar per tal de promoure la convivència, la cohesió social i la superació de tot tipus de desigualtats.

Organisme responsable: Departament d'Ensenyament.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

40 Foment de la introducció dels estudis de gènere a les universitats catalanes, incidint molt especialment en la sensibilització del professorat i de l'alumnat en relació amb la violència de gènere.

Organismes responsables: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

41 Organització i oferta d'activitats formatives específiques sobre la igualtat entre els gèneres, per millorar les intervencions del professorat, de les altres persones que treballen en l'entorn infantil i juvenil i dels pares i les mares, com a mesura de prevenció de la violència de gènere en el futur.

Organismes responsables: Departament d'Ensenyament; Secretaria General de Joventut; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

42 Organització de cursos, actes, serveis i tot altre tipus d'actuacions que incideixin en l'àmbit de la immigració, especialment a través de persones interlocutores i mediadores culturals i religioses, que promoguin el coneixement dels valors culturals de la societat d'acollida i facilitin la integració del col·lectiu de persones immigrants en els aspectes relacionats amb la igualtat de gènere.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Cultura; Departament d'Ensenyament; Departament de la Presidència; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Secretaria General de Joventut.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

43 Foment de la incorporació dels valors de la igualtat d'oportunitats, de la cultura de la pau i de l'eradicació de la violència de gènere en l'àmbit de l'educació en el lleure, tant d'infants i adolescents com de persones grans.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Secretaria General de Joventut; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

2.2 Formació

44 Programació d'actuacions de l'Escola de Policia de Catalunya sobre violència de gènere, tant en el temari del Curs de Formació Bàsica, com en els cursos de Formació Continuada, i en l'organització de seminaris sobre aquesta matèria, elaborada per professionals de la psicologia, la sociologia, el dret i d'altres, per garantir l'actuació adequada del personal del cossos de seguretat quan tenen coneixement d'actes de violència de gènere.

Organisme responsable: Departament d'Interior.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

45 Reciclatge i formació continuada del personal dels cossos de seguretat que no ha tingut aquest tipus de formació, per tal de fomentar la sensibilització en relació amb aquesta problemàtica. (Els cossos de seguretat que haurien de rebre aquesta formació són: policia local, policia autonòmica, policia nacional i guàrdia civil).

Organisme responsable: Departament d'Interior.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

46 Formació de pregrau, postgrau i contínua del personal professional de l'atenció sanitària, pel que fa a la identificació dels símptomes dels maltractaments, l'actitud davant les víctimes, les mesures d'actuació i les derivacions cap a les institucions adequades.

Organisme responsable: Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

47 Formació especialitzada del personal professional de l'assistència i el tractament psicològics que atén les persones víctimes de violència.

Organisme responsable: Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

48 Formació especialitzada del personal professional de l'educació i el treball social i de la informació que atén les persones víctimes de violència.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

49 Formació especialitzada del personal professional que treballa en l'assistència i en la defensa jurídica de les dones víctimes de violència.

Organisme responsable: Departament de Justícia.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

50 Organització de la formació especialitzada i integral de tots els col·lectius professionals que treballin directament amb les víctimes de maltractaments, en l'àmbit local, comarcal i nacional.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Ensenyament; Departament de Governació i Relacions Institucionals; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

51 Organització de cursos de formació especialitzada per a membres de la Judicatura i la Fiscalia, per tal de sensibilitzar-los en el tracte dels casos de violència de gènere, tant dins l'àmbit familiar, com laboral o escolar, i en tots els altres àmbits on es presentin situacions de violència de gènere, i oferir-los eines d'interpretació adients.

Organisme responsable: Departament de Justícia.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

52 Col·laboració de la Subdirecció General d'Inserció Sociolaboral, mitjançant el personal professional de les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte, en la programació i realització de cursos sobre la problemàtica de la violència domèstica.

Organisme responsable: Departament de Justícia.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

3 Mesures en matèria de recursos socials

Objectiu:

Assegurar que els serveis que s'ofereixen a la dona víctima de violència són els convenients en nombre, localització i qualitat, tant en recursos humans com en instal·lacions i serveis.

- 53 Inclusió, en la normativa sobre els ajuts públics i l'accessibilitat en matèria d'habitatge, de disposicions que facilitin l'ús d'habitatges en règim de lloguer per part de les dones que han estat víctimes de violència de gènere.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 54 Agilitació del tràmits per tal que les dones que pateixen violència de gènere, depenen econòmicament del marit i marxen de la llar, puguin rebre, amb caràcter temporal, un ajut econòmic d'emergència a càrrec de les assignacions del PIRMI o d'altres programes.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Treball.

Avaluació: nombre de demandes i de casos resolts.

- 55 Impuls de la creació d'un fons destinat a cobrir una pensió mínima per a les dones que, en casos de separació per causa de violència, no perceben, per incompliment, la pensió establerta en la sentència.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Economia i Finances.

Avaluació: nombre de persones ateses i imports anuals.

- 56 Control efectiu i ampliació dels convenis amb els col·legis d'advocats, per tal de garantir l'assistència jurídica a les persones que són víctimes de maltractaments.

Organisme responsable: Departament de Justícia.

Avaluació: nombre de casos atesos.

57 Establiment o manteniment de convenis amb ONG que garanteixin els serveis de traducció, per tal de donar suport lingüístic a les dones immigrants que el necessitin, durant tot el procediment, tant administratiu com judicial.

Organisme responsable: Departament de Justícia.

Avaluació: nombre de casos atesos.

58 Recull dels protocols d'actuació professional en l'atenció de les persones víctimes de violència de gènere.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Ensenyament; Departament de Governació i Relacions Institucionals; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: llista de protocols.

59 Coordinació amb l'Administració Local en l'elaboració del mapa de serveis actuals: centres d'acollida, pisos de suport, centres d'urgència, punts de trobada i recursos externs; definició de les necessitats, inclosa l'absència de barreres arquitectòniques, i col·laboració en la implantació dels serveis que manquin.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

60 Impuls a la creació, per part de l'Administració Local, de centres d'urgència d'àmbit comarcal (o supracomarcal, en casos de molt poca població) per a l'atenció de dones víctimes de violència de gènere, d'estada limitada, amb possibilitat d'acollida de la resta de la família i dotació de personal preparat.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: nombre de centres i de casos atesos.

61 Manteniment i ampliació de programes, inclosos els de llarga durada, de rehabilitació psicosocial de les dones víctimes de violència domèstica i dels fills i filles que viuen aquesta situació.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: nombre de programes i de persones que els segueixen.

62 Promoció de la resocialització de les víctimes de maltractaments, que viuen en centres d'acollida temporal, per facilitar-los la reintegració a un àmbit no agressiu.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

63 Manteniment i ampliació de programes de rehabilitació de les persones maltractadores.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: nombre de programes i de persones que els segueixen.

64 Millora i ampliació de canals d'informació i de coordinació entre els diferents serveis i professionals que, en el mateix àmbit territorial, treballen en l'assistència de dones víctimes de maltractaments.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

65 Elaboració d'un Pla d'Inserció Laboral, amb la col·laboració del personal tècnic d'inserció, d'ocupació i d'atenció a la víctima, per tal de facilitar la reinserció social i laboral de les víctimes de violència familiar.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Justícia; Departament de Treball.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

66 Coordinació, en un mateix circuit, dels serveis assistencials, locals i nacionals, tant jurídics com de primera intervenció en crisi: policia, professionals de l'atenció psicològica, etc., per aconseguir un tractament integral, que eviti la victimització secundària.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

67 Establiment de mesures d'atenció integral adequades a les diversitats físiques, psíquiques o culturals de les dones víctimes de violència de gènere.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

68 Establiment de recursos que facilitin el contacte amb especialistes, sobre tot en les emergències, per diverses vies, inclosos web o correu electrònic, fàcilment identificables.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

69 Impuls de la revisió de les normes de seguretat social per tal que siguin favorables a les víctimes de violència domèstica i no a les persones agressores, en especial en el cas de les pensions contributives que atorguen a l'agressor prestacions generades per les víctimes de violència, i en el de les no contributives, que les víctimes de violència o altres membres de la família poden perdre si no conviuen amb les persones agressores.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

70 Impuls de les reformes de la legislació laboral necessàries per tal de prevenir i penar en forma adequada la persecució sexual i l'aïllament moral en el treball.

Organismes responsables: Departament de Treball; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

71 Impuls de convenis entre les universitats i els centres de recerca, d'una part, i les organitzacions públiques i privades que incideixen en la violència de gènere, de l'altra, per tal que s'hi puguin realitzar pràctiques professionals.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Ensenyament; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Departament de Treball; Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació; Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre de convenis signats.

4 Mesures en matèria de salut

Objectiu:

Garantir que l'atenció sanitària, entesa en el sentit més ampli, sigui l'adequada i enllaci sense entrebancs amb altres formes d'atenció, sempre que sigui necessari.

- 72 Difusió d'un protocol d'atenció sanitària de la dona maltractada, similar al Manual Informatiu per a Metges de Serveis d'Urgència Hospitalaris i d'Atenció Primària. Pautes bàsiques per a l'entrevista clínica, editat pel Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.

Organisme responsable: Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Avaluació: elaboració i difusió del protocol.

- 73 Impuls de la formació necessària per a la utilització del protocol esmentat en la mesura anterior.

Organisme responsable: Departament de Sanitat i Seguretat Social.

Avaluació: nombre d'activitats de formació.

- 74 Com a continuació de l'atenció en un centre sanitari, impuls d'oferta, a la persona víctima de la violència, de suport psicològic i social d'urgència. Aquest suport s'hauria d'assegurar com a mínim a nivell comarcal, podria estar coordinat amb el servei del telèfon d'atenció específica durant les 24 h i es podria incloure en els convenis que s'estableixin amb els col·legis oficials de psicòlegs i d'assistents socials.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre de casos atesos.

75 Establiment de procediments coordinats que assegurin la protecció de la víctima abans de la presentació de la denúncia.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Interior; Departament de Justícia.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

76 Col·laboració amb els ens socials, sanitaris i judicials, locals o comarcals, per establir polítiques que permetin actuacions coordinades, pel que fa als serveis d'atenció immediata per a les dones maltractades.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

77 Impuls de nous projectes de rehabilitació psicosocial de les persones agressores, tant de compliment obligatori com de participació lliure, garantint, en el segon cas, la confidencialitat de l'assistència.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Institut Català de la Dona.

Avaluació: nombre de projectes presentats i impulsats.

5 Mesures en matèria de detecció i control estadístic

Objectiu:

Disposar d'informacions i estudis que permetin conèixer la situació i la seva evolució en temps, espais i entorns específics, i fer propostes per incidir-hi positivament.

78 A partir de la informació facilitada pels organismes i entitats que intervenen en els casos de violència de gènere, elaboració d'estadístiques pròpies de Catalunya, en l'àmbit comarcal o local, sobre la prevalença real de la violència, que facilitin l'anàlisi de les causes i l'elaboració de mètodes fiables de detecció, per tal de permetre la prevenció i l'eradicació de la violència de gènere.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Economia i Finances; Departament d'Ensenyament; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Departament de Treball; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

- 79 En l'enquesta de Seguretat Pública de Catalunya, incorporació de mòduls que facilitin el coneixement dels incompliments familiars i de les situacions de la dona com a víctima, inclòs, si és el cas, el nivell de discapacitat.

Organismes responsables: Departament d'Economia i Finances; Departament d'Interior.

Avaluació: presentació dels resultats de l'enquesta.

- 80 En l'enquesta sobre la qualitat de vida en els centres de treball, inclusió de mòduls que facilitin la informació necessària sobre l'assetjament sexual.

Organismes responsables: Departament de Treball; Departament d'Economia i Finances.

Avaluació: presentació dels resultats de l'enquesta.

- 81 En les enquestes generals sobre la joventut i sobre la violència en els centres docents, inclusió de mòduls que facilitin informació sobre agressions a les noies.

Organismes responsables: Departament d'Economia i Finances; Departament d'Ensenyament; Secretaria General de Joventut.

Avaluació: presentació dels resultats de les enquestes.

- 82 Elaboració d'un estudi que analitzi les causes de la violència, tenint en compte tots els aspectes socials i psicològics que hi intervenen: l'educació, els mitjans de comunicació, el llenguatge, el treball, la sanitat i els derivats de la situació de desigualtat entre els gèneres.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: presentació de l'estudi.

- 83 Suport als estudis i investigacions que tinguin relació directa amb la violència de gènere.

Organismes responsables: Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

84 Realització d'investigacions sobre "bones pràctiques" en relació amb la prevenció i l'eradicació de la violència de gènere.

Organisme responsable: Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

85 Elaboració d'un estudi de noves formes de protecció de les víctimes de violència de gènere.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Institut Català de la Dona.

Avaluació: redacció i presentació de l'estudi.

86 Incorporació de l'especificitat del col·lectiu de dones immigrants en els estudis sobre violència de gènere, amb indicació de la nació de procedència.

Organisme responsable: Departament d'Economia i Finances.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

87 Promoció d'estudis psicològics i sociològics per disposar de més anàlisis i coneixements sobre el perfil de les persones agressores.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament d'Interior; Departament de Justícia; Departament de Sanitat i Seguretat Social; Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació; Institut Català de la Dona.

Avaluació: enumeració de les actuacions.

88 Estudi de l'ús dels recursos socials existents.

Organisme responsable: Departament de Benestar Social.

Avaluació: redacció i presentació de l'estudi.

89 Estudi de la incidència, composició i problemes específics de la prostitució forçada a Catalunya.

Organismes responsables: Departament de Benestar Social; Departament de Governació i Relacions Institucionals; Departament d'Interior; Institut Català de la Dona.

Avaluació: redacció i presentació de l'estudi.